

SPOROČILO ZA MEDIJE

Svetovni dan delovne terapije 2025 – *Delovna terapija v akciji: za kakovost življenja*

Ob letošnjem Svetovnem dnevu delovne terapije, ki ga vsako leto 27. oktobra obeležuje Svetovno združenje delovnih terapevtov (WFOT), želimo v Sloveniji posebej izpostaviti pomen delovne terapije pri ohranjanju kakovosti življenja in samostojnosti posameznika. Letos je tema svetovnega dne »**Delovna terapija v akciji – za kakovost življenja**«, ki poudarja pomen stroke pri spodbujanju **aktivnega, vključujočega in dostojanstvenega življenja vseh generacij**. Na srečanju, ki je potekalo 20. 10. v URI Soča, so udeležence dogodka uvodoma pozdravili Julija Ocepek, dipl. del. ter. MSc OT, direktor URI Soča Roman Jakič in strokovna direktorica doc. dr. Katja Groleger Sršen, dr. med. V nadaljevanju so spregovorili doc. dr. Katarina Galof, predsednica Zbornice delovnih terapevtov Slovenije, gospod Nino Batagelj s Petro Grabner, dipl. del. ter., ter gostujoči predavatelj dr. Michael Sy z Univerze uporabnih znanosti v Zürichu.

Doc. dr. Katarina Galof, predsednica Zbornice delovnih terapevtov, je v svoji predstavitvi izpostavila naslednje poudarke:

Kje smo delovni terapevti danes

Delovni terapevti v Sloveniji delujemo na vseh ravneh zdravstvenega in socialnega sistema – v bolnišnicah, rehabilitacijskih centrih, domovih za starejše, razvojnih ambulantah, centrih za duševno zdravje ter v skupnostnih programih.

Naše delo je usmerjeno v **podporo posameznikom pri dejavnostih, ki jim omogočajo samostojnost, identiteto in občutek smisla** – doma, v šoli, pri delu in v prostem času.

Kljub široki prisotnosti pa sistemske rešitve pogosto ne sledijo realnim potrebam prebivalstva.

Kje nas sistem še ne podpira dovolj

1. Neenak dostop do storitev Dostopnost delovne terapije je po Sloveniji neenakomerna – v nekaterih regijah je dobro razvita, drugod skoraj ni dostopna.

Mnogi posamezniki, zlasti starejši in kronični bolniki, do delovnega terapevta sploh ne pridejo, dokler se njihovo stanje bistveno ne poslabša.

Potrebujemo bolj pravično razporeditev kadra in vključitev delovne terapije v osnovne zdravstvene programe in primarno raven.

2. Vloga v dolgotrajni oskrbi Delovni terapevti ocenjujemo zmožnost posameznika za samostojno življenje, prilagajamo bivalno okolje ter sodelujemo pri načrtovanju oskrbe. Kljub temu v sistemu dolgotrajne oskrbe še nismo dovolj prepoznani kot ključni strokovnjaki za ocenjevanje funkcionalnih zmožnosti in pripravo individualnega načrta.

Za učinkovito in dostojanstveno oskrbo bi morali biti delovni terapevti redno vključeni v pripravo individualnih načrtov oskrbe.

3. Delovna terapija v skupnosti Večina delovnih terapevtov še vedno deluje v bolnišnicah in domovih za starejše, manj pa v skupnostnih programih, kjer ljudje živijo in delujejo vsak dan. S širšo prisotnostjo bi lahko zmanjšali institucionalizacijo, okrepili preventivo in povečali kakovost življenja v domačem okolju.

4. Duševno zdravje in skupnostna obravnava Delovni terapevti smo pomemben del timov za skupnostno obravnavo na področju duševnega zdravja. S svojim znanjem pomagamo ljudem z depresijo, anksioznostjo, shizofrenijo ali izgorelostjo, da ponovno vzpostavijo dnevno rutino, socialne odnose in občutek nadzora nad lastnim življenjem.

Na terenu obiskujemo uporabnike na njihovih domovih, sodelujemo z družinami, strokovnjaki in lokalnimi skupnostmi.

Kljub temu je naša vloga v programih duševnega zdravja še vedno premalo kadrovske in sistemske podprta.

5. Otroci, mladostniki in izobraževalno okolje Delovni terapevti delujemo tudi v razvojnih ambulantah, kjer podpiramo otroke z gibalnimi, senzornimi, vedenjskimi in učnimi težavami. Naše delo vključuje svetovanje staršem in sodelovanje z vrtci ter šolami, ki jih otroci obiskujejo – prilagajamo okolja, priporočamo pripomočke, načrtujemo dejavnosti in pomagamo učiteljem razumeti otrokove potrebe.

Žal v Sloveniji ni sistemske ureditve stalne prisotnosti delovnih terapevtov v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, čeprav bi prav zgodnje in interdisciplinarno delovanje lahko preprečilo kasnejše težave v šolanju in vključevanju.

6. Kadrovski primanjkljaj in primerjava s tujino V Sloveniji po podatkih MZ trenutno zaposlenih **680 delovnih terapevtov**, kar pomeni **3,2 delovnega terapevta na 10.000 prebivalcev**. To nas uvršča precej pod evropsko povprečje:

- Avstrija: 5/10.000
- Nemčija: 7/10.000
- Norveška: 13/10.000
- Belgija: 13/10.000
- Danska: 24/10.000

V domovih za starejše je trenutni normativ 1 delovni terapevt na 150 stanovalcev, kar pomeni, da ima strokovnjak pogosto premalo časa za individualno delo, skupinske aktivnosti in preventivne programe.

Slovenija nujno potrebuje prenovljene kadrovske normative in stabilno zaposlovanje delovnih terapevtov na vseh ravneh sistema, ki vključujejo področja delovanja delovnega terapevta.

7. Nacionalna strategija 2025–2035

V okviru nove Nacionalne strategije za upravljanje in razvoj zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev 2025–2035 si delovni terapevti želimo bolj jasne umestitve naše stroke v strateške cilje:

- opredelitev normativov,
- razvoj kariernih poti,
- sistemsko vključevanje v primarno raven in dolgotrajno oskrbo,
- ter podporo pri raziskovalnemu in preventivnemu delu.

Le z vključitvijo v nacionalno strategijo bo delovna terapija lahko uresničila svoj potencial pri izboljševanju kakovosti življenja ljudi v vseh starostnih obdobjih.

Sklepna misel

Delovni terapevti smo vsak dan v akciji – s posameznikom, z družino in s skupnostjo. Naše delo ni le rehabilitacija, temveč vračanje smisla, vloge in samostojnosti v življenje vsakega posameznika. Sistem, ki to prepozna in podpira, bo bolj po meri državljana, povezan in odporen.

S podelitvijo javnega pooblastila za ključne strokovne naloge bi Ministrstvo za zdravje delovni terapiji zagotovilo ustrezno mesto, ki ji po pomenu in vlogi pripada v zdravstvenem, socialnem in šolskem sistemu.

Za medije:

Logotip in materiali (uradni motivi v več jezikih): na voljo pri WFOT (medijski paketi in vodnik). [WFOT](#)

Kontakti:

doc. dr. Katarina Galof, predsednica ZDTS, katarina.galof@zf.uni-lj.si, www.zdts.si

ali

Mateja Pelkič Toplak, odnosi z javnostmi

URI Soča, Linhartova 51, 1000 Ljubljana

Tel. 070/624 927, e-pošta: mateja.pelkic@ir-rs.si, www.uri-soca.si